

Dokumentowanie zdarzeń. Projekt fotograficzny.

Propozycja scenariusza zajęć online do wykorzystania na lekcji plastyki i zajęciach bibliotecznych.

Typ szkoły: szkoła podstawowa

Temat: *Dokumentowanie zdarzeń. Projekt fotograficzny.*

Klasa (przedział klasowy): klasa IV-VII

Przewidywany czas zajęć (w całości): 45 min

Cel lekcji:

- omówienie dokumentacji zdarzeń na podstawie wykonywanych projektów fotograficznych.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- zna różnicę między fotografią tradycyjną i cyfrową;
- wykonuje fotografie dokumentalne, mając świadomość ich tematyki i kompozycji obrazu;
- potrafi przygotować fotorelację w ramach projektu z zastosowaniem fotomontażu;
- na każdym etapie pracy umiejętnie posługuje się wybranym narzędziem komputerowym lub internetowym, w szczególności do magazynowania, porządkowania i prezentacji obrazów fotograficznych;
- świadomie stosuje zasady prawa w pozyskiwaniu i rozpowszechnianiu fotografii jako obrazu.

Metody nauczania:

- podająca,
- eksponująca (pokaz),
- poszukująca.

Formy pracy: indywidualna

Środki dydaktyczne:

- komputer z dostępem do Internetu,
- publikacje online.

Część wprowadzająca (15 min.)

W dobie smartfonów i aparatów cyfrowych prawie wszyscy wykonujemy ogromną ilość zdjęć aby upamiętnić nasze radosne chwile, a później je wspominać, np.: rodzinne uroczystości, wakacje czy spotkania z przyjaciółmi. Zdjęcia przechowujemy w formie plików w różnych formach (Karty SD, Dysk twardy na komputerze, Dysk Zewnętrzny, Pendrive, Płyty CD, Chmura w Internecie) lub w formie papierowej (Albumy czy pudełka na zdjęcia, Ramki czy Fotoksiążki).

Za datę wynalezienia fotografii uważa się wykonanie pierwszego obrazu za pomocą światła na posrebrzonej płytce z miedzi. Dokonał tego francuski malarz Louis Daguerre (czytaj: lui dager). Od jego nazwiska taką fotografię nazywa się **dagerotypem**. Jest ona jednocześnie pozytywem i negatywem. Każde zdjęcie uzyskuje się tylko raz, a jego przygotowanie jest skomplikowane. Przełom w dostępności fotografowania nastąpił po wynalezieniu w roku 1888 taśmy filmowej, pokrytej światłoczułą powłoką. Ilość odbitek jest nieograniczona, jednak ich uzyskanie wymaga obróbki chemicznej w ciemni.

Obejrzyj interaktywny slajd w genially: *Obraz fotograficzny na przestrzeni lat*, wprowadzający do tematu zajęć – dostęp z:

<https://view.genial.ly/5ea84ec8402cfd0dbadf1485/interactive-image-interactive-image>

Część główna (15 min.)

Początków fotografii dokumentalnej można doszukiwać się już w pierwszych dagerotypach przedstawiających ruiny Bliskiego Wschodu, Egiptu lub dzikie tereny Stanów Zjednoczonych.

Fotografia dokumentalna dotyczy ważnych wydarzeń z otaczającego nas świata. Ukazuje ludzi, świat przyrody, miejsca, często gdzieś ukryte lub zakazane. Jest skoncentrowana na pracy w obrębie jednego tematu oraz tworzona najczęściej w

szerokim kontekście czasu. Niekiedy stanowi formę projektu, którego realizacja może trwać od kilku tygodni, po kilka miesięcy lub nawet kilka lat.

Fotografie z określoną datą i miejscem wykonania będą mieć niezwykle znaczenie w dalekiej perspektywie czasu. Mogą przynieść wiele znaczących informacji o danym okresie w historii i obszarów kulturowych tj. technologia, moda itp. Fotograf dokumentu, dokumentuje zdarzenia, czyli utrwala fakty w obrazach, przetwarza fotografie czyli stosuje fotomontażem.

Tematyka fotografii jako obrazu może być: rodzajowa, religijna, mitologiczna, historyczna, batalistyczna. Wykorzystuje się środki plastyczne takie jak: kolor, monochromatyczność, światło, linie, plamy, kontrast, perspektywa.

Serię zdjęć, które łączy wspólny temat, nazywamy **fotorelacją** (fotorelacja o charakterze dokumentalnym). Wyróżnia się ona brakiem komentarza (opisu treści zdjęcia). Zdjęcia opatrzone są krótką informacją, która zawiera:

- tytuł fotorelacji,
- tytuł zdjęcia,
- datę jego wykonania.

Tradycyjną formą fotorelacji jest wystawa zdjęć utrwalonych na papierze, ale jako narzędzie do pokazu fotograficznego można wykorzystać program do prezentacji (np. Power Point).

Warto znaleźć miejsce w Internecie, które umożliwia magazynowanie i udostępnianie plików graficznych, w tym także zdjęć. Jednym z takich serwisów jest *Fotosik.pl*, który pozwala umieszczać zdjęcia nawet bez rejestracji (zapisania się). Również portale społecznościowe (np. Facebook) oferują możliwość utworzenia własnych galerii (katalogów) fotografii. Aby taka galeria spełniała rolę fotorelacji, trzeba zadbać o umieszczanie w niej zdjęć związanych tylko z jednym tematem i sprawdzenie, czy pojawią się w odpowiedniej kolejności. Decydując się na rejestrację w wybranym serwisie, należy koniecznie zapoznać się z regulaminem.

Część podsumowująca (15 min.)

Przygotuj fotorelację o charakterze dokumentalnym na dowolny temat związany z wydarzeniem rodzinnym lub lokalnym (w twojej miejscowości). Zadanie wykonaj w ramach projektu.

Zasady:

- Zapoznaj się z zasadami realizacji projektu (Zał. nr 1).
- Przeczytaj instrukcję wykonania zdjęcia dokumentalnego (Zad. nr 2).
- Fotorelacja zawiera 10 zdjęć.
- Wybierz narzędzie porządkowania i przechowywania.
- Przygotuj prezentację fotorelacji przy pomocy wybranego narzędzia.

Pamiętaj:

- Osoby, których twarze są wyraźnie widoczne na zdjęciach, powinny wyrazić zgodę na upowszechnianie wizerunku.
- Rozpoznaj przydatność wybranego narzędzia do tego zadania (skonsultuj z nauczycielem).
- Zapisz instruktaż zdjęcia dokumentalnego oraz etapy projektu w e-Portfolio i śledź je na bieżąco.
- Wykonaj więcej zdjęć, aby mieć z czego wybrać.
- Możesz także posłużyć się fotomontażem.
- Zwróć uwagę na sposób zapisywania i porządkowania plików graficznych.

Netografia:

<https://epodreczniki.pl/a/dokumentowanie-zdarzen-projekt-fotograficzny/D1uL9R8IP>

[dostęp: 28.04.2020 r.]

<https://dziendobry.tvn.pl/a/fotografia-tradycyjna-zalety-tradycyjna-a->

[cyfrowa?utm_source=paste&utm_medium=paste&utm_campaign=paste](https://dziendobry.tvn.pl/a/fotografia-tradycyjna-zalety-tradycyjna-a-cyfrowa?utm_source=paste&utm_medium=paste&utm_campaign=paste) [dostęp:

28.04.2020 r.]

<https://fotoblogia.pl/675,warto-zajrzec-do-swojego-rodzinnego-albumu> [dostęp: 28.04.2020 r.]

http://www.pz2.edu.pl/info/wp-content/uploads/2016/01/h_Historia-fotografii2.pdf
[dostęp: 28.04.2020 r.]

<https://saraweber.fotoblogia.pl/13824,od-kalotypii-do-druku-natychmiastowego-krotka-historia-utrwalania-fotografii> [dostęp: 28.04.2020 r.]

<https://napradze.waw.pl/fotografia-cyfrowa-a-analogowa/> [dostęp: 28.04.2020 r.]

Załącznik nr 1

Zasady przygotowywania projektu

Projekt służy opracowaniu pomysłu na rozwiązanie jakiegoś problemu, np. przygotowania fotorelacji z wybranego wydarzenia.

1. Dobór współpracowników. Najlepiej działa grupa czteroosobowa, ale można pracować indywidualnie.
2. Uzgodnienie celów zadania (np. *Przygotowanie i pokaz fotografii dokumentalnych z przebiegu wydarzenia*).
3. Wybór tematu. Może to być ważne wydarzenie z życia szkoły (np. *Fotorelacja z Dnia Patrona*) albo spoza niej (np. *Zaobserwowane z okna*).
4. Zapoznanie się z instrukcją.
5. Ustalenie działań, podziału pracy w grupie i terminów.
6. Uzgodnienie sposobu prezentacji publicznej (wystawa, pokaz komputerowy, Internet).
7. Twórcza praca w ramach przydzielonych zadań.
8. Prezentacja efektów pracy.

Bardzo ważne jest dokładne stosowanie instrukcji, a także samodzielna i odpowiedzialna realizacja przydzielonych działań.

Załącznik nr 2

Jak stworzyć fotografię dokumentalną? Instrukcja

1. Przypomnij sobie rolę fotografii dokumentalnej.
2. Wybierz wydarzenie.
3. Dowiedz się, czego dokładnie dotyczy, aby uwiecznić kluczowe (najważniejsze) chwile z przebiegu wydarzenia.
4. Sprawdź, jak długo potrwa. To pomoże ci zaplanować ujęcia w czasie trwania imprezy.
5. Szukaj „decydujących momentów” – tych, które się już nigdy nie powtórzą.

6. Zwróć uwagę na cechy plastyczne fotografii: elementy **kompozycji** (np. rytm), barwy, plamy barwne, światło, symetria, kontrasty, perspektywa.
7. Pokazuj fakty, ale nie bój się własnych nietypowych pomysłów.
8. Pamiętaj, aby spytać o zgodę, jeśli chcesz w zgodzie z prawem upowszechnić wizerunek czyjejś twarzy.

Opracowała:
Bożena Trojanowska